

Startside>Lovgivning og retspraksis>National lovgivning

National lovgivning

Rumænien

Denne side indeholder oplysninger om retssystemet i Rumænien og giver et overblik over rumænsk lovgivning.

Denne side indeholder oplysninger om retssystemet i Rumænien og giver et overblik over den rumænske lovgivningsprocedure.

Retskilder

De rumænske retskilder er:

den rumænske forfatning

love vedtaget af Parlamentet (forfatningslove, organiske love og almindelige love)

dekreter udstedt af den rumænske præsident

retsakter fra regeringen (bekendtgørelser, særbekendtgørelser og beslutninger)

retsakter udstedt af centralforvaltningen (ministerielle bekendtgørelser, påbud og andre bestemmelser)

retsakter udstedt af lokalforvaltningen (amtsråd, lokalråd og byrådet i Bukarest)

EU-lovgivning (forordninger og direktiver)

internationale traktater, som Rumænien er part i.

Lovgivningsmæssige instrumenter – beskrivelse

Den rumænske retsorden omfatter følgende retsforskrifter:

Forfatningen er Rumæniens øverste lovgivning. Den regulerer Rumæniens struktur som en national, samlet og udelelig stat og fastlægger relationerne mellem udøvende, lovgivende og dømmende organer og mellem statslige organer, borgere og juridiske personer.

Forfatningslove vedtages af forfatningsmagten, dvs. af den forfatningsforsamling, der vælges og indkaldes til det formål.

Organiske love regulerer områder af stor betydning for staten, såsom landegrænser, rumænsk statsborgerskab, landets rigsvåben og statssegl, regler om ejendom og arv, tilrettelæggelse og gennemførelse af folkeafstemninger, lovovertrædelser, domme og reglerne om strafafsoning, opbygningen og funktionen af det øverste retsråd, domstolene, den offentlige anklagemyndighed og revisionsretten, borgernes rettigheder, når de krænkes af en offentlig myndighed, forsvaret, opbygningen af offentlige organer og politiske partier.

Almindelige love regulerer alle andre områder, der ikke er dækket af organiske love. En almindelig lov kan ikke ændre en højere rangerende retsforskrift, som f.eks. en organisk lov eller forfatningen.

I særlige tilfælde (f.eks. i forbindelse med parlamentsferier) kan visse områder efter parlamentets beslutning om delegation af lovgivningsbeføjelser reguleres ved **regeringsbekendtgørelser**. Sådanne bekendtgørelser udstedes på grundlag af en særlig bemyndigelseslov inden for de grænser og betingelser, der er fastlagt i den pågældende lov. I nødsituationer kan regeringen udstede særbekendtgørelser, hvis det anses for nødvendigt.

Regeringsbeslutninger indeholder nærmere bestemmelser om, hvordan lovene skal gennemføres i praksis, og om forskellige organisatoriske aspekter ved deres gennemførelse.

Retsakter udstedt af centralforvaltningen (bekendtgørelser og påbud) udstedes kun på grundlag af og for at gennemføre love, regeringsbeslutninger og regeringsbekendtgørelser.

Retsakter udstedt af selvstyrende forvaltningsmyndigheder

Retsakter udstedt af lokalforvaltningen (amtsråd, lokalråd eller byrådet i Bukarest) regulerer områder, som henhører under lokale forvaltningsmyndigheders kompetence.

Andre retskilder

Menneskerettighedsdomstolens retspraksis og EU-domstolenes retspraksis.

National retspraksis er ikke en retskilde, men afgørelser fra kassationsdomstolen udgør uden tvivl sekundære retskilder, idet de bidrager til at sikre ensartet fortolkning af visse lovbestemmelser. Forfatningsdomstolens afgørelser, der har virkning *erga omnes* og ikke *inter partes litigantes*, kan også betragtes som sekundære retskilder.

I henhold til artikel 1 i lov nr. 287/2009 om civilloven kan retskilder på civilområdet være lovgivningen, **praksis og generelle retsprincipper**. Med "praksis" menes der tradition (sædvane) og faglig praksis.

I de bestemmelser, der er nævnt ovenfor, fastlægges følgende regler for anvendelse af praksis som en retskilde:

Praksis gælder i tilfælde, der ikke er omhandlet i lovgivningen. Hvis der ikke findes praksis, gælder bestemmelserne i lovgivningen om lignende situationer, og hvis der ikke findes sådanne bestemmelser, gælder de almindelige retsprincipper.

I tilfælde, der er reguleret af lovgivningen, gælder praksis kun, hvis lovgivningen udtrykkeligt henviser hertil.

Kun praksis, der er i overensstemmelse med den offentlige politik og alment anerkendte moralske principper, kan anerkendes som retskilder.

Den berørte part skal bevise eksistensen af praksis og indholdet heraf. Praksis, der er offentliggjort i samlinger udarbejdet af organer eller organisationer, som er godkendt inden for det pågældende område, antages at forefindes, medmindre andet bevises.

Regelhierarki

Det rumænske regelhierarki er som følger:

Den rumænske forfatning og forfatningslovene er placeret øverst i regelhierarkiet. Al anden lovgivning og alle andre retsforskrifter skal være i overensstemmelse med forfatningen og forfatningslovene.

Derefter kommer de organiske love. Parlamentet vedtager organiske love ved kvalificeret flertal.

Almindelige love er den tredje kategori i regelhierarkiet. Parlamentet vedtager almindelige love ved simpelt flertal. Hverken organiske love eller forfatningen kan ændres ved en almindelig lov.

Regeringsbekendtgørelser er den fjerde kategori af retsregler.

Regeringsbeslutninger er den femte kategori af retsregler i regelhierarkiet.

Retsakter udstedt af centralforvaltningen og selvstyrende forvaltningsmyndigheder er den sjette kategori af retsregler i regelhierarkiet.

Retsakter udstedt af lokalforvaltningen (amtsråd, lokalråd og byrådet i Bukarest) er den laveste kategori af retsregler i regelhierarkiet.

Institutionelle rammer

Institutioner med ansvar for at vedtage lovgivning

Ifølge forfatningen bygger staten på det konstitutionelle demokratis principper om **magtdeling** (lovgivende, udøvende og dømmende) og på **principperne om magtbalance og kontrolsystem**.

Magten er også delt mellem og udøves af parlamentet, regeringen og retsinstanserne. Forfatningsdomstolen, den rumænske ombudsmand, revisionsretten og lovgivningsrådet sikrer magtbalancen mellem de offentlige myndigheder og borgerne.

Parlamentet er borgernes øverste repræsentative organ og landets eneste lovgivningsmyndighed. Det består af **Deputeretkammeret** og **Senatet**. I princippet har Parlamentet enekompetence til at **lovgive**, men i visse tilfælde deler det denne funktion med **den udøvende magt (regeringen)** og vælgerne (borgerne).

Regeringen kan udstede bekendtgørelser i henhold til en særlig bemyndigelseslov vedtaget af Parlamentet. I særlige nødsituationer, der skal løses omgående, kan regeringen også udstede særbekendtgørelser.

Lovgivningsprocessen

Lovgivningsprocessen forløber i tre faser:

1. Regeringsfasen eller den præparlamentariske fase

omfatter: udformning og vedtagelse af udkast til retsakt på regeringsniveau
fremlæggelse af udkastet til retsakt til offentlig debat i overensstemmelse med den gældende lovgivning
lovgivningsrådets godkendelse, tværministeriel godkendelse og andre institutioners godkendelse
vedtagelse af udkastet til retsakt på regeringsniveau.

2. Parlamentsfasen

omfatter: fremsendelse af udkast til retsakt til et af Parlamentets kamre (Deputeretkammeret eller Senatet som første kammer), afhængigt af de kompetencer, der er fastlagt i den rumænske forfatning
behandling og vedtagelse af betænkning/udtalelse om udkastet til retsakt i de stående parlamentsudvalg (i nogle tilfælde kan der nedsættes særlige udvalg)

førstekammerets udtalelse på plenarmødet om de udkast til retsakter og lovforslag, det er blevet forelagt. Førstekammeret har 45 dage til at udtale sig om udkast til retsakter og lovforslag startende fra den dag, hvor de forelægges for Parlamentets præsidium.

Hvis der er tale om konsoliderede love eller andre særligt komplekse love, er tidsfristen 60 dage startende fra den dag, hvor de forelægges for Parlamentets præsidium.

For særbekendtgørelser udstedt af regeringen er tidsfristen 30 dage.

Hvis denne tidsfrist overskrides, betragtes udkastet til retsakt eller lovforslaget som vedtaget og fremsendes til Deputeretkammeret, som træffer den endelige beslutning.

Udkast til retsakter og lovforslag sættes herefter til afstemning (vedtages eller forkastes) og fremsendes til det besluttende kammer (Deputeretkammeret eller Senatet), som vedtager den endelige udgave af retsakt.

3. Den postparlamentariske fase

omfatter: kontrol af lovens overensstemmelse med forfatningen (*forhåndskontrol*) (forfatningsdomstolen bekræfter, at loven er forenelig med forfatningen). Denne kontrol kan begæres af **Rumæniens præsident**, formanden for et af kamrene, regeringen, kassationsdomstolen, den rumænske ombudsmand eller mindst 50 deputerede eller mindst 25 senatorer. Det kan også ske på eget initiativ.

Endelig **stadfæstes loven** af præsidenten senest 20 dage efter modtagelsen. Hvis præsidenten anmoder om en fornyet behandling af loven (hvilket kun kan ske én gang) eller en prøvelse af, om den er forenelig med forfatningen, skal loven stadfæstes senest 10 dage efter modtagelsen heraf efter den fornyede behandling eller efter modtagelsen af forfatningsdomstolens bekræftelse af, at den er forenelig med forfatningen.

Loven træder i kraft senest tre dage efter offentliggørelsen heraf i Rumæniens lovtidende, del I, eller på en senere dato, der er anført i loven.

Juridiske databaser

a) **lovgivningsportalen**, der forvaltes af justitsministeriet, er et informationssystem om lovgivning, som giver alle interesserede mulighed for gratis og uden begrænsninger at få hurtig adgang til den nationale lovgivning i en konsolideret og ajourført version. Lovgivningsportalen indeholder et link til den fælles europæiske portal på **N-Lex**.

Lovgivningsportalen blev udviklet af justitsministeriet inden for rammerne af et projekt, der var finansieret af Den Europæiske Socialfond via det *operationelle program for udvikling af administrativ kapacitet*.

Databasen opdateres dagligt og giver adgang til mere end 150 000 normative retsakter fra 1989 til i dag samt flere tidligere gældende relevante retsakter.

Søgninger i databasen kan foretages efter en række kriterier, f.eks.:

ord i titlen

ord i selve teksten

dokumenttype

dokumentnummer

offentliggørelsens type og nummer

dato for offentliggørelse

udstedende myndighed m.v.

b) En anden **rumænsk retsdatabase**, som lovgivningsrådet har udviklet, administrerer og ajourfører, giver gratis adgang til den rumænske lovgivning.

Dette er onlineversionen af *Repertoriul legislației României®* – det officielle register over den rumænske lovgivning, som til enhver tid giver nøjagtige og korrekte oplysninger om den juridiske status for de enkelte love.

Databasen dækker perioden fra 1864 frem til i dag.

Data kan findes ved hjælp af følgende søgekriterier:

retsaktens kategori/type

nummer

udstedelsesår (-periode)

offentliggørelsesinterval

officiel offentliggørelse (type, nummer og år)

nøgleord i titel

retsaktens status (i kraft eller ikke længere i kraft)

andre kriterier (lovgivende, individuel/offentliggjort, ikke-offentliggjort).

Lovgivningsrådets intranet omfatter en database, der ajourføres med detaljerede juridiske oplysninger, der specifikt kræves ved godkendelse af udkast til retsakter eller fremlæggelse af information til brug i lovgivningsprocessen.

c) En anden [retsdatabase](#) (som dog er opbygget på en anden måde) er tilgængelig fra webstedet for [Deputeretkammeret](#) (det ene af Parlamentets kamre).

Der kan søges ud fra:

retsaktens type

nummer

dato

offentlig myndighed, der har udstedt retsakten

offentliggørelsesdato og nøgleord (både i titlen og i forskriftens hovedtekst).

Er der gratis adgang til databasen?

Ja, der er **gratis** adgang til databasen.

Sidste opdatering: 16/07/2020

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.